

Storebrand Forsikring AS
Postboks 500
1327 LYSAKER

VÅR REFERANSE
20/1029

DERES REFERANSE

DATO
25.05.2021

Tilsynsrapport

Finanstilsynet gjennomførte tilsyn i Storebrand Forsikring AS (heretter SBF) 9. og 10. juni 2020. Tilsynet hadde som formål å gjennomgå foretakets system for styring og kontroll samt risikonivå og kapitalisering. Tilsynet ble gjennomført som et ledd i Finanstilsynets risikobaserte tilsynsvirksomhet. Tilsynet ble som følge av smitteverntiltak gjennomført digitalt.

Til grunn for tilsynsrapporten ligger Finanstilsynets foreløpige rapport av 20. november 2020 og styrets tilsvarende av 15. januar 2021.

Finanstilsynet har følgende merknader etter tilsynet:

1 FORHOLD KNYTTET TIL RISIKONIVÅ OG KAPITALISERING

Foretakets risikoappetitt, risikonivå og kapitalisering

Finanstilsynet viste i foreløpig tilsynsrapport til at foretaket på tidspunktet for tilsynet hadde et styrevedtatt kapitalmål på 140 prosent, med et tilhørende intervall ("grønn sone") slik at solvenskapitaldekningen til enhver tid skulle være mellom 130 og 150 prosent. Foretakets størrelse tilsier at relativt små endringer i resultatet kan gi store utslag i solvenskapitaldekningen i tillegg til at kapitalkravet øker raskt ved kraftig vekst. Foretaket justerte kapitalmålet og tiltaksrammene i etterkant av tilsynet, og Finanstilsynet la i foreløpig rapport til grunn at foretaket gjennom 2021 ville opprettholde en solvenskapitaldekning på 150 prosent.

Styret svarer at det i foretakets ORSA 2020 presiseres at målet for foretakets solvenskapitaldekning er *over* 150 prosent og ikke 150 prosent. Finanstilsynet merker seg videre at foretaket fikk egenkapitalinnskudd i fjerde kvartal etter at solvenskapitaldekningen pr. september 2020 var falt til 149 prosent. Solvenskapitaldekningen ble etter kapitalinnskuddet prognostisert til 190 prosent ved årsslutt. Det fremgår også at foretaket overtar en større forsikringsportefølje og at eier er innforstått med at dette vil kunne medføre ytterligere kapitalbehov fremover. Finanstilsynet registrerer at foretaket vil oppkapitaliseres kvartalsvis i forkant av forventet porteføljeoverføring slik at foretaket til enhver tid er godt kapitalisert og over målsettingen på 150 prosent solvenskapitaldekning.

Finanstilsynet legger til grunn at tiltak iverksettes før dekningen faller under 150 prosent.

2 FORHOLD KNYTTET TIL STYRING OG KONTROLL

2.1 Overordnet styring og kontroll

2.1.1 Strategi og overordnede retningslinjer

Overordnet strategi

Finanstilsynet konstaterte i den foreløpige tilsynsrapporten at foretaket på tidspunktet for det stedlige tilsynet ikke hadde ett sammenhengende styrevedtatt strategidokument. Finanstilsynet viste til at det er foretakets styre som skal fastsette foretakets overordnede strategidokument hvor mål og strategier for virksomheten klart fremgår og som foretakets øvrige styrende dokumenter og løpende strategiske valg kan henvise til.

Finanstilsynet tar til etterretning at styret i november 2020 vedtok et nytt helhetlig strategidokument, og at det i samme styremøtet ble vedtatt andre sentrale strategidokumenter.

Risikostyringsstrategi

Finanstilsynet viste i den foreløpige tilsynsrapporten til at dokumentet "Risikoappetitt og -strategi" for første gang ble vedtatt av styret i 2020, og at det ikke syntes å være en bred kjennskap til det i organisasjonen. Finanstilsynet registrerte videre at en oversikt over alle gjeldende styringsdokumenter ikke var lett tilgjengelig for foretakets ansatte.

Styret mener at dokumentet "Risikoappetitt og -strategi" i likhet med foretakets retningslinjer for forsikringsrisiko er godt kjent for relevante beslutningstakere og kontrollfunksjoner. Styret viser videre til at alle styringsdokumenter er gjennomført i organisasjonen i henhold til ansvarsområde. Finanstilsynet tar styrets redegjørelse til etterretning, men anbefaler at styringsdokumenter gjøres tilgjengelig for samtlige ansatte.

Beredskapsplan for soliditet

Finanstilsynet kommenterte foretakets solvenssoner for tiltak i dokumentet "Risikoappetitt og -strategi 2020" og merket seg foretakets endringer av disse i ekstraordinær ORSA 2020.

Finanstilsynet la i den foreløpige rapporten til grunn at de konkrete tiltakene som var forutsatt i de ulike sonene, klart fremgår av foretakets oppdaterte beredskapsplan for soliditet.

Finanstilsynet tar til etterretning at styret i januar 2021 vedtok en beredskapsplan for foretakets soliditet i tråd med de fastsatte nye sonene for solvenskapitaldekning. Finanstilsynet merker seg at behovet for tiltak først vurderes når marginen faller under 150 og at plan for iverksettelse av tiltak forelegges styret først når solvensmarginen er i intervallet 120 - 140 prosent. Finanstilsynet kan ikke se at dette er i samsvar med solvenskapitalmålet i beredskapsplanen som er at selskapet til enhver tid planlegger å være over grensen på 150 prosent og ber styret revurdere terskelen for når tiltaksplan blir fremlagt for styret.

Finanstilsynet er av den oppfatning at styret bør ta beslutning i alle saker som har vesentlig betydning for foretakets risikonivå og kapitalisering og at alle tiltak for å styrke foretakets solvens skal forelegges styret.

Generelt om konsernretningslinjer

Finanstilsynet registrerte i den foreløpige tilsynsrapporten at enkelte sentrale retningslinjer for virksomheten i SBF var fastsatt på konsernnivå. Finanstilsynet ba styret redegjøre nærmere for

prinsippene som legges til grunn når konsernretningslinjer vurderes og vedtas, herunder hvordan styret sikret at retningslinjene i tilstrekkelig grad er tilpasset SBFs virksomhet.

Det fremgår av styrets svar at det ved neste revisjon av styrende dokumenter vil bli bestemt hvilke konsernretningslinjer som skal tas til etterretning av foretaket, og hvilke retningslinjer styret fastsetter som foretakets egne styrende dokumentasjon.

Finanstilsynet viser til at også konsernretningslinjer som gjelder for SBF må fremgå av foretakets egne styrende dokumenter. Finanstilsynet viser videre til at styret og ledelsen i foretaket har et selvstendig ansvar for å vurdere om konsernretningslinjer må tilpasses virksomheten i SBF og legger til grunn at slik vurdering blir foretatt ved neste revisjon av foretakets styrende dokumenter.

Retningslinjer for godkjenning av nye produkter og aktiviteter

Finanstilsynet registrerte i den foreløpige rapporten at foretaket ikke hadde egne styrevedtatte retningslinjer for godkjenning av nye produkter og aktiviteter. Finanstilsynet viste videre til at godkjenning av nye produkter i utgangspunktet bør gis av styret og at styret i alle tilfeller må ha fastsatt klare retningslinjer for godkjenningsprosessen. Godkjenningsprosessen av forsikringsprodukter eller vesentlige endringer i gjeldende produkter skal bl.a. innebære en vurdering av ivaretagelse av kundenes interesser, jf. finansforetaksloven § 16-1. Finanstilsynet viste også til forventede nye EØS-forpliktelser tilsvarende EUs forsikringsdistribusjonsdirektiv (direktiv 2016/97/EU) som stiller krav om retningslinjer for styring og kontroll med produkter.

Det fremgår av styrets svarbrev at foretaket har fulgt en innarbeidet praksis for godkjenning av nye produkter og aktiviteter som nå er dokumentert og fastsatt gjennom en retningslinje som skal vedtas av styret. Retningslinjen er tilpasset kravene på dette området og vil bl.a. sikre ivaretagelse av kundenes interesser, lønnsomhet, regeletterlevelse og risikovurderinger. Styret viser videre til at pris- og produktendringer vil følges opp av foretakets nyetablerte UW-komite. Finanstilsynet tar styrets redegjørelse til etterretning.

Finanstilsynet påpekte i den foreløpige tilsynsrapporten at foretaket ikke synes å ha satt noen kriterier for valg av nye agenter eller partnere og eventuell videreføring av allerede inngåtte agent- eller samarbeidsavtaler. Finanstilsynet kunne heller ikke se at styret i SBF formelt hadde fattet beslutninger om inngåelse eller opphør av partnerskap og agentavtaler.

Etter styrets syn har det ligget innenfor daglig leders kompetanse å inngå (eller si opp) avtalene. Styret viser i sitt tilsvarende svar til at både partner- og agentsamarbeid inngår i daglig leders orientering om virksomheten og at alle større partnersamarbeid har blitt behandlet av styret, herunder at styret har hatt anledning til både å gi innspill og til eventuelt å gripe inn i prosessen, selv om dette ikke alltid fremgår av styreprotokollene. Styret opplyser at foretaket har valgt å inngå avtaler med samarbeidspartnere og agenter med en slik størrelse og kvalitet at de har tilstrekkelig kompetanse og kapasitet til å ivareta god internkontroll. Prinsippene og kriteriene for partner- og agentsamarbeid vil tas inn i den nye retningslinjen for nye produkter og aktiviteter. Ansvar for inngåelse og oppsigelse av agent- og partneravtaler vil tydeliggjøres i ny stillingsinstruks for administrerende direktør. Finanstilsynet tar styrets redegjørelse til etterretning.

2.1.2 Organisering og ansvarsforhold

Styrets rolle

Finanstilsynet bemerket i den foreløpige tilsynsrapporten at foretakets forretningsstrategi og finansielle planer i stor grad synes å være fastsatt på høyere nivå i konsernet, og ikke av styret i SBF, og viste til at vesentlige forhold som berører foretakets strategi og ressursituasjon, herunder ansettelse av daglig leder, både formelt og reelt må vurderes og besluttes av SBFs styre og ledelse. Finanstilsynet viste videre til at enkelte prosjekter også synes å være besluttet på konsernnivå, og kun tatt til orientering i SBFs styre.

Styret skriver i tilsvaret at styret i SBF har vært aktivt involvert i strategiprosessen ved at det i et eget møte gir innspill til konsernets strategiprosess. Styret tar selvstendige beslutninger innenfor de overordnede rammer og retningslinjer som er fastsatt på konsernnivå. Videre fastslår styret at det både reelt og formelt har ansatt daglig leder i samsvar med aksjeloven. Finanstilsynet tar styrets redegjørelse til etterretning og merker seg at styret har vedtatt et eget strateginotat med finansielle planer.

Finanstilsynet tar videre styrets redegjørelse for beslutningsprosesser før igangsettelse av enkelte prosjekter i SBF, til etterretning.

Interessekonflikter ved utkontraktering og foretakets oppfølging av disse

Finanstilsynet stilte i den foreløpige tilsynsrapporten spørsmål ved at foretakets gjeldende retningslinjer for utkontraktert virksomhet og retningslinjer for håndtering av interessekonflikter var vedtatt på konsernnivå og gjaldt for alle foretak i Storebrandkonsernet. Finanstilsynet viste til at en slik generell tilnærming etter Finanstilsynets oppfatning kan føre til at foretaksstyrene i praksis gir lite føringer for hvordan styring og kontroll av den utkontrakterte virksomheten skal utøves, og ikke synliggjør hvor det kan ligge interessekonflikter som krever ulike prosedyrer i foretakene.

Finanstilsynet fremhevet at styret i SBF har et selvstendig ansvar for å klargjøre interessekonflikter og påse at egnede tiltak er iverksatt og vurderes jevnlig. Finanstilsynet stilte spørsmål om potensielle interessekonflikter som følge av at nøkkelpersoner har flere ulike roller i konsernet og konsernforetak. Finanstilsynet viste videre til at mulige interessekonflikter hadde vært identifisert i en gjennomgang foretatt av foretakets compliancefunksjon, og stilte spørsmål ved om tiltakene var tilstrekkelige.

Det følger av styrets svarbrev at det i forbindelse med årlig revisjon og gjennomgang av styrende dokumenter vil utarbeides en foretaksspesifikk retningslinje for håndtering av iboende overordnede interessekonflikter. Ved behov vil konkrete interessekonflikter diskuteres i styret. Styret opplyser også at interne styremedlemmer løpende må vurdere sin habilitet ved behandlingen av den enkelte styresak og at håndtering av eventuelle interessekonflikter i styret vil være at det aktuelle styremedlem/varamedlem eller styreleder ikke deltar i diskusjoner som gjelder tvister mellom SBF og virksomheten de er ansvarlige for i konsernet.

Det fremgår av styrets svar at den operasjonelle styringsstrukturen som gir overlappende funksjoner i de juridiske foretakene i konsernet, er etablert for en mer effektiv organisering av konsernets samlede virksomhet. Styret skriver videre at det i lys av Finanstilsynets merknader knyttet til interessekonflikter og utkontraktering er besluttet at oppgaver utkontraktert fra SBF til konsernets

virksomhetsområde Personmarked Norge vil bli tatt tilbake til foretaket i løpet av første kvartal 2021 for å redusere omfanget av mulige interessekonflikter med et mindre omfang av intern utkontraktering.

Finanstilsynet tar styrets redegjørelse til etterretning.

Separasjonsprinsippet og utkontraktering til Storebrand Livsforsikring AS

Finanstilsynet påpekte i den foreløpige tilsynsrapporten at hele salgsprosessen for SBFs forsikringsprodukter, både digitale salg, salg gjennom kundesenter og gjennom partnere, på tidspunktet for det stedlige tilsynet i sin helhet var utkontraktert til Storebrand Livsforsikring AS (Storebrand Liv). Livsforsikringsforetaket håndterte også øvrige kundeforhold for SBF, tok seg av oppgjør av personskader og driftet foretakets kjernesystem. Videre laget Storebrand Liv finansielle planer og budsjetter for foretakets virksomhet og foresto foretakets Solvens II-beregninger og -rapportering, samt leverte øvrige IT-, regnskaps-, HR-, kontor- og juridiske tjenester. Foretakets fellesfunksjoner med Storebrand Liv inkluderte også aktuarfunksjon og internrevisjon.

Finanstilsynets viste videre til at både foretakets daglige leder og leder for Oppgjørsavdelingen hadde en lederfunksjon for både Storebrand Liv og SBF. Finanstilsynet fikk under tilsynet opplyst at daglig leders stillingsprosent i SBF er ca. 70 prosent. Finanstilsynet påpekte i den sammenheng at ansvaret for å drive et foretak av SBFs størrelse i seg selv tilsier en full stilling. Finanstilsynet stilte videre spørsmål ved om omfanget av foretakets utkontraktering av oppgaver til Storebrand Liv er forsvarlig og forenlig med finansforetaksloven § 13-4 første ledd.

Finanstilsynet påpekte også at forsikringsforetak etter finansforetaksloven § 2-12 kan gis tillatelse til å drive enten livsforsikringsvirksomhet eller skadeforsikringsvirksomhet (separasjonsprinsippet). Når livsforsikringsforetak og skadeforsikringsforetak er i samme gruppe, er det ikke tilstrekkelig at foretakene er separate juridiske enheter. Foretakene må også være organisert og styrt på en slik måte at det ikke er risiko for at det blir fattet beslutninger som ikke er i det enkelte foretaks interesse. Identifikasjon av interessekonflikter er viktig, fordi slik identifisering vil bidra til å tydeliggjøre hvor det er spesielt viktig å sikre separate prosesser og uavhengighet i beslutningene.

Styret viser i sitt tilsvarende svar til at foretakets utkontraktering av oppgaver til andre foretak har gitt både faglige og operative synergier, samtidig som det interne systemet for styring og oppfølging av leveranser fra fellesfunksjoner gir løpende innsikt i den utkontrakterte virksomheten. Styret anser at omfanget av utkontraktering har vært forsvarlig gitt foretakets virksomhet. Styret opplyser videre at det er riktig at leder for Oppgjør og daglig leder begge har andre roller i konsernet. Styret viser i den sammenheng til at foretaket har besluttet å endre organiseringen av oppgjørsfunksjonen slik at den nå ikke lenger er under felles ledelse i konsernet, og at leder av oppgjør for skadeforsikring fremover vil rapportere direkte til administrerende direktør i SBF.

I lys av at foretakets størrelse og virksomhet har økt i volum, har styret også gjort en ny vurdering av omfanget av utkontrakterte oppgaver og viser til at det er besluttet å innsourcing salgsfunksjonen og agentoppfølgingen, samt oppfølging av utkontraktingen av kjernesystemet. Styret opplyser at det vil sendes egen melding til Finanstilsynet om disse endringene. Med denne bakgrunn konkluderer styret at utkontraktingen av oppgaver er forsvarlig og forenlig med finansforetaksloven § 13-4 første ledd.

Styret skriver i sitt tilsvarende at separasjonsprinsippet er et grunnleggende hensyn for den operative konsernstyringsmodellen til Storebrand hvor styring og oppfølging av virksomheten skjer gjennom styremøter i datterforetakene og gjennom deltakelse i konsernets ulike fora med representasjon fra de ulike selskapene. Representantene i de tverrgående fora må enten ha kompetanse til selv å treffe beslutninger på vegne av sitt juridiske subjekt, eller bringe saken tilbake til sin juridiske struktur for godkjenning. Alle beslutninger vedrørende virksomheten i det enkelte foretak treffes av dette selskapets rette organer: generalforsamling, styre, samt daglig leder eller personer med fullmakt utledet fra dette foretaket.

Når det gjelder daglig leders stillingsprosent vises det til at med de endringene som nå gjennomføres (først og fremst flytting av salgsfunksjonen) vil det være om lag 5 prosent av daglig leders arbeidstid som medgår til andre oppgaver i konsernet, og disse konsernoppavene vil ha kompetanse- og effektivitetssynergier med den virksomheten som drives i SBF.

Finanstilsynet tar styrets redegjørelse til etterretning.

Nøkkelpersonrisiko, ansettelsesforhold og ressurser

Finanstilsynet viste i den foreløpige tilsynsrapporten til at foretakets utkontraktering av oppgaver og overlapp av funksjoner med andre foretak innenfor Storebrandkonsernet var betydelig. Dette innebar at andelen ansatte som kun arbeider med skadeforsikring var begrenset. Finanstilsynet viste særskilt til at dette gjaldt innenfor kjerneområder for forsikringsvirksomheten der Finanstilsynet mente det var nøkkelpersonrisiko for foretaket.

Styret skriver i sitt tilsvarende at nøkkelpersonrisiko løpende blir vurdert i foretakets risikovurderinger. Styret har med bakgrunn i betydelig økt forretningsvolum og nye partnere, vedtatt bemanningsøkninger for å styrke organisasjonen innenfor sentrale områder. Finanstilsynet tar styrets redegjørelse til etterretning.

Kontrollfunksjoner i andrelinjen

Organisering

Finanstilsynet påpekte i den foreløpige tilsynsrapporten at to av de tre kontrollfunksjonene i andrelinjen i SBF var utkontraktert.

Finanstilsynet viste videre til at foretakets risikostyrings-, compliance- og aktuarfunksjoner var funksjonelt organisert under Storebrandkonsernets sentrale risikostyringsfunksjon CRO Konsern, noe som etter Finanstilsynets oppfatning reiste spørsmål om funksjonene var sikret tilstrekkelig uavhengighet overfor hverandre. Finanstilsynet viste i den sammenheng til at compliancefunksjonen bl.a. skal vurdere om risikostyringsfunksjonen og aktuarfunksjonen utfører sine oppgaver i tråd med de krav som er satt. Finanstilsynet registrerte også at det var en uklar og udokumentert ansvarsfordeling mellom compliancefunksjonen og risikostyringsfunksjonen når det gjaldt kontroll av etterlevelse av foretakets interne retningslinjer og rutiner, noe som førte til at slik uavhengig kontroll på mange områder i praksis ikke ble gjennomført. Finanstilsynet påpekte også at aktuarfunksjonen bisto førstelinjen i en periode. Finanstilsynet la i den foreløpige tilsynsrapporten til grunn at styret i SBF sørger for kontrollfunksjonenes uavhengighet, særlig fra førstelinjefunksjoner i foretaket.

Om andrelinjefunksjonenes organisering under CRO Konsern viser styret i sitt svar til at dette gir et kompetansefelleskap og kompetansedeling, med særlig oppmerksomhet på lover og regler som gjelder for flere/alle konsernforetak, utvikling og bruk av felles verktøy og systemer mv. Styret viser videre til at de uavhengige kontrollfunksjonene i foretaket er organisert direkte under administrerende direktør og er uavhengige av hverandre.

Når det gjelder compliancefunksjonens kontrollrolle overfor de andre kontrollfunksjonene, er styrets forståelse at denne oppgaven først og fremst bør ivaretas av internrevisjonen. Styret finner det hensiktsmessig å videreføre denne praksisen, men vil be compliancefunksjonen ta inn et punkt om kontroll av at risikostyringsfunksjonen og aktuarfunksjonen har gjennomført og dokumentert sine kontrolloppgaver. Styret tar videre til etterretning Finanstilsynets kommentar om behovet for en tydelig ansvarsfordeling når det gjelder kontroll av etterlevelse av internt regelverk.

Om aktuarfunksjonens uavhengighet fra førstelinjen skriver styret at aktuarfunksjonen bisto førstelinjen med tett oppfølging i påvente av at ny aktuar skulle begynne, og at det dreide seg om rådgivning, ikke utførende oppgaver.

Finanstilsynet tar foretakets redegjørelse til etterretning, men forutsetter at mulige interessekonflikter ved en integrert organisering av kontrollfunksjonene kartlegges og at det vurderes hvordan eventuelle interessekonflikter kan håndteres. Vurdering av mulige interessekonflikter må gjøres løpende. Finanstilsynet legger også til grunn at styret vil påse at foretaket klargjør og dokumenterer ansvarsfordeling mellom compliancefunksjonen og risikostyringsfunksjonen når det gjelder kontroll av etterlevelse av foretakets interne retningslinjer og rutiner. Finanstilsynet anser videre at kontrollfunksjoner bør være varsomme med å yte rådgivning til førstelinjen om utførelsen av oppgaver, da dette kan svekke kontrollfunksjonens uavhengighet. Finanstilsynet legger til grunn at styret påser at aktuarfunksjonens uavhengighet ivaretas.

Ressurser

Finanstilsynet påpekte i den foreløpige tilsynsrapporten at ingen av kontrollfunksjonene ble tildelt ressurser tilsvarende en fulltidsstilling. Finanstilsynet la i den foreløpige tilsynsrapporten til grunn at styret i SBF påser at ressurser knyttet til foretakets kontrollfunksjoner er riktig dimensjonert.

Det fremgår av styrets svar at foretaket fra 1. oktober 2020 har tilsatt ny leder for compliancefunksjonen som skal bruke hele sin tid på forebygging, overvåking og rapportering av regelverksetterlevelse knyttet til foretakets virksomhet. Foretaket vil dessuten fortsatt delta i konsernets ordning med felles personvernombud og etterlevelsansvarlig for antihvitvaskingsregelverket, samt kontrollfunksjon for informasjonssikkerhet (CISO) og beredskap. Styret opplyser videre at det er besluttet å avvikle ordningen der aktuarfunksjonen og risikostyringsfunksjonen leies inn fra hhv. Storebrand Liv og Storebrand Bank, og at foretaket vil starte søk etter ny leder for aktuarfunksjonen, som kan kombinere denne oppgaven med ansvaret for risikostyringsfunksjonen. Styret viser til at dette vil gi en samlet kapasitetsøkning med ca. 1 årsverk fordelt på to fulltidsansatte stillinger i foretaket.

Finanstilsynet tar til etterretning at ressursene til SBFs compliancefunksjon fremover vil økes til ett årsverk og at stillingsbrøken til foretakets risikostyrings- og aktuarfunksjon vil gå opp fra 30 til 50 prosent. Imidlertid er en samlet kapasitetsøkning på ca. 1 årsverk etter Finanstilsynets mening ikke i

samsvar med styrets uttalte ambisjon om å prioritere høyt å styrke kontrollfunksjonene i andrelinje, jf. omtale av styrets strategi i pkt. 4.1.1 over.

Kontrollfunksjoner i tredjelinjen

Finanstilsynet viste i den foreløpige tilsynsrapporten til at foretaket hverken har en egen avtale med EY om internrevisjon eller en avtale med Storebrand ASA om at foretakets internrevisjonsoppgaver utkontrakteres til morselskapet. Også instruks for internrevisjon gjelder for hele Storebrand-konsernet og blir vedtatt av styret i Storebrand ASA. Finanstilsynet stilte videre spørsmål ved om det er avsatt nok ressurser til foretakets internrevisjon.

Det fremgår av tilsvaret at styret i Storebrand ASA i instruks til styrene i konsernforetakene forutsetter at morselskapets revisor normalt skal velges som konsernforetakets internrevisor. Dette med bakgrunn i at morselskapets internrevisor skal sørge for at internrevisjoner som omfatter den samlede virksomheten i konsernet, organiseres og gjennomføres på en forsvarlig måte, slik at risikoer som et enkelt konsernforetak er eksponert mot fanges opp og rapporteres til styret i morselskapet. Styret viser videre til at engasjementet med EY som internrevisor i konsernet ble foretatt i 2012, og at man fremover vil være seg bevisst finansforetaksloven § 8-16 (2). Styret bekrefter i sitt svar at det i forbindelse med årlig gjennomgang av styrende dokumenter 4. februar 2021 skal fastsettes en instruks til foretakets internrevisor som vil dekke både revisjonsprosjekter som omfatter den samlede virksomheten i konsernet og foretaksspesifikke revisjoner.

Styret mener at omfanget av internrevisjonen har vært tilfredsstillende gitt foretakets virksomhet og omfang. Styret opplyser imidlertid om at det med bakgrunn i kraftig vekst er besluttet i styremøtet 26. november 2020 at omfanget av internrevisjonsprosjekter i internrevisors plan for 2021 skal dobles sammenlignet med 2020.

Finanstilsynet tar til etterretning at styret planlegger å fastsette egen instruks for foretakets internrevisjon. Finanstilsynet viser imidlertid til at det også tilligger styret i SBF å ansette og avskjedige leder av internrevisjonen og å fastsette dennes betingelser, jf. ovennevnte bestemmelse i finansforetaksloven § 8-16 (2). Finanstilsynet legger derfor til grunn at styret inngår en separat avtale om utkontraktering av internrevisjonsoppgaver for SBF eller ansetter leder av internrevisjonen internt i foretaket. Finanstilsynet viser videre til at selv om gruppeinternrevisors ressurser tilordnet SBF etter planen skal fordobles i 2021, tilsvarende dette etter Finanstilsynets beregning totalt ca. 0,35 årsverk, noe som ikke kan sies å være tilpasset risikoen ved og omfanget av virksomheten i foretaket, jf. finansforetaksloven § 13-5 tredje ledd, særlig i lys av planlagt kraftig vekst. Finanstilsynet legger derfor til grunn at styret vurderer en ytterligere styrking av ressurser til foretakets uavhengige kontrollfunksjoner i andre- og tredjelinje.

Oppfølging av agenter

Finanstilsynet viste i den foreløpige tilsynsrapporten til et vedlegg til utkontrakteringsavtalen mellom SBF og Storebrand Liv, hvor det spesifiseres at partneravdelingen i Storebrand Liv har ansvar for å "forhandle frem, drifte, justere og avslutte partneravtaler som i de fleste tilfeller inneholder leveranser for skadeselskapet". Finanstilsynet påpekte at utkontraktering av så omfattende oppgaver og fullmakter burde vært formelt behandlet i foretakets styre og bør ledsages av detaljerte føringer fra styret.

Finanstilsynets forståelse var også at både egnethetsvurdering og opplæring av foretakets agenter er utkontraktert til Storebrand Liv uten at SBF har innsikt i og foretar kontroller av hvordan disse prosessene er organisert hos oppdragstaker. Det ble i den sammenheng påpekt at det ved egnethetsvurderingen av foretakets agenter ikke innhentes bekreftelser fra Løsøreregisteret. Finanstilsynet understreket at det er SBF som har ansvaret for oppgavene selv om utførelsen av oppgavene er utkontraktert. Finanstilsynet ba styret om en redegjørelse for foretakets risikovurdering i forkant av utkontraktingen samt hvordan kontroll med utkontraktingen og oppfølgingen av agentene er integrert i SBFs system for risikostyring og internkontroll.

Det fremgår av styrets tilsvarende at foretaket ikke har gitt noen generell fullmakt til partneravdelingen i Storebrand Liv om inngåelse av partner- eller agentavtaler på vegne av SBF, og at Partneravdelingen heller ikke har inngått noen slike avtaler. Styret skriver videre at Partneravdelingen har bistått med egnethetsvurdering av foretakets agenter, men at daglig leder i SBF selv har foretatt de nødvendige vurderingene av daglig leder i agentvirksomheten før han har signert agentavtalene eller før de har blitt fremlagt for styret. Styret opplyser om at foretakets rutine for innhenting av attester nå er utvidet.

Styret tar til etterretning Finanstilsynets kommentar om kravene til risikovurdering av den interne utkontraktingen.

Når det gjelder oppfølging av leveranser fra Partneravdelingen viser styret til at lederen for Partneravdelingen har møtt i foretakets ledergruppe på fast basis, noe som har gitt tilstrekkelig innsikt i hvordan prosessene er organisert hos oppdragstaker og et godt grunnlag for risikovurderingen i forbindelse med den årlige gjennomgangen av utkontraktert virksomhet gjennomført 15. oktober 2020. Styret viser videre til at tjenestene utkontraktert til Partneravdelingen nå tas tilbake til foretaket, ettersom hele avdelingen skal flyttes til SBF. Finanstilsynet tar styrets redegjørelse til etterretning.

2.1.3 Overvåking og rapportering

Nærmere om oppfølging av utkontraktert virksomhet

Finanstilsynet viste i den foreløpige tilsynsrapporten til at det av dokumentet "Retningslinjer for utkontraktert virksomhet i Storebrand-konsernet", vedtatt i januar 2020, følger at det enkelte foretaket skal utarbeide rutiner for håndtering av risikoer i forbindelse med utkontraktingen, herunder klart plassere det interne ansvaret for den utkontrakterte virksomheten. Det følger videre av samme dokument at foretaket skal "utarbeide egnede rutiner for å kunne vurdere oppdragets utførelse. Rutinene skal utarbeides av kyndig personale innenfor det området som utkontrakteres og sikre tilstrekkelig ivaretagelse av behov for dokumentasjon".

Finanstilsynet kunne ikke se at noen av de nevnte rutinene er utarbeidet av foretaket. På tidspunktet for tilsynet var foretakets daglige leder i praksis ansvarlig for oppfølging av SBFs utkontrakterte virksomhet, uten at dette gikk frem av daglig leders instruks. Gitt omfanget av utkontraktert virksomhet og daglig leders 70 prosent stilling, stilte Finanstilsynet spørsmål ved om daglig leder hadde kapasitet til å følge opp alle foretakets utkontrakteringsavtaler. For SBFs utkontraktering til Storebrand Liv stilte Finanstilsynet også spørsmål ved daglig leders habilitet i kontrollrollen.

Finanstilsynet viste videre til at daglig leders årlige gjennomgang av utkontraktert virksomhet for styret ikke inneholdt noen vurdering av om foretakets konserninterne utkontrakteringsavtaler er blitt

etterlevd på en tilfredsstillende måte, og omtalte ikke kontroller som er gjennomført fra foretakets side.

Det fremgår av styrets tilsvaret at foretaket vil tilpasse retningslinjer for utkontraktert virksomhet og oppdatere instruksene til administrerende direktør. Foretaket vil også påse at nødvendige rutiner etableres. Daglig leder følger opp utkontraktert virksomhet gjennom utvidet ledermøte og jevnlig gjennomgang av hvert område som er utkontraktert. Styret viser til at etter at Partneravdelingen flyttes til SBF og oppfølgingsansvarlig for forsikringssystemet (systemeier) ansettes i foretaket, vil all ekstern utkontraktering følges opp av ansatte i foretaket med bestillerkompetanse. Spørsmålet om daglig leders habilitet i kontrollrollen av Salg vil også elimineres fremover ved at denne funksjonen tas tilbake til SBF.

Når det gjelder oppfølging av interne utkontrakteringsavtaler spesielt, vises det til at konsernfelles funksjoner også følges opp av styreleder gjennom behandling i konsernets ledelse, business reviews etc. I styremøte i oktober 2020 ble status for intern og ekstern utkontraktert virksomhet gjennomgått av daglig leder, dokumentert med "Årlig gjennomgang av utkontraktert virksomhet". Finanstilsynet noterer seg at det på konsernnivå skal være igangsatt arbeid for å se på konsernets håndtering av konserninterne utkontrakteringsavtaler. "Målet er å få de konserninterne utkontrakteringsavtalene inn i et prosessløp som i større grad tilsvarende det som er etablert for eksterne avtaler knyttet til blant annet risikovurderinger, styrebehandling, løpende oppfølging og melding til Finanstilsynet. Utvikling i regelverk og tilsynspraksis tilsier at det er behov på flere områder å håndtere disse avtalene på samme måte som de eksterne utkontrakteringsavtalene."

Finanstilsynet tar styrets redegjørelse til etterretning.

2.2 Forsikringsområdet

2.2.1 Strategi og overordnede retningslinjer

Retningslinjer for gjenforsikring

Finanstilsynet registrerte i den foreløpige tilsynsrapporten at foretaket ikke hadde skriftlige rutiner for valg av gjenforsikringsprogram. Finanstilsynet kunne videre ikke se at vurderingene som lå til grunn for valgte program var dokumentert.

Styret viser til at rammene for gjenforsikringsprogrammet er definert og besluttet av styret gjennom Risikoappetitt og -strategi samt Retningslinjer for forsikringsrisiko. Daglig leder er gjennom stillingsinstruks ansvarlig for å etablere gjenforsikringsprogram i henhold til de styrevedtatte risikoramme, og det er gjennomført et omfattende internt arbeid med å identifisere gjenforsikringsbehovet. Aktuarfunksjonen bekrefter i sin årsrapport at gjenforsikringsprogrammet er dekkende i henhold til risikoramme, og styret er videre orientert om hvordan gjenforsikringsprogrammet settes opp, inkludert avveininger, gjennom daglig leders orientering om virksomheten. Finanstilsynet tar styrets redegjørelse til etterretning og merker seg at SBF vil etablere en rutine for valg av gjenforsikringsprogram.

2.2.2 Måling og overvåking av forsikringsrisiko

Beregning og validering av de forsikringstekniske avsetningene

Finanstilsynet fikk i forbindelse med det stedlige tilsynet opplyst at SBF ikke har egne retningslinjer for beregning og validering av forsikringstekniske avsetninger, men følger konsernets retningslinjer. Finanstilsynet konstaterte i den foreløpige tilsynsrapporten at det i konsernets retningslinjer var vanskelig å se hva som konkret gjelder for SBF. Hverken konsernets retningslinjer eller øvrig dokumentasjon Finanstilsynet har mottatt, klargjorde hvor mye av beregningen som faktisk gjøres i foretaket samt hva som er ansvarsfordelingen mellom aktuarene i første og andre linje.

Finanstilsynet viste videre til at aktuarfunksjonen i sin årsrapport for 2019 påpekte at beregningsprosessen i foretaket var lite transparent og at det særlig var forbedringspotensial i dokumentasjonen av beregningene for erstatningsavsetningene. Finanstilsynet la i den foreløpige tilsynsrapporten til grunn at foretaket utarbeider klare rutiner for beregninger av de forsikringstekniske avsetningene, og at det utarbeides tilstrekkelig dokumentasjon.

Finanstilsynet stilte videre spørsmål om aktuarfunksjonens årsrapporter er eneste dokumentasjon på aktuarfunksjonens validering av foretakets beregning av de forsikringstekniske avsetningene, og om det er etablert klare rutiner for systematisk validering og dokumentasjon av denne.

Det fremgår av styrets tilsvarende svar at foretaket vil etablere en egen retningslinje for beregning og validering av forsikringstekniske avsetninger. Styret opplyser videre i sitt svar at SBF utvikler nye reserveringsmodeller som er planlagt implementert første halvår 2021. I den forbindelse vil det bli utarbeidet tilstrekkelig dokumentasjon av beregningene.

Finanstilsynet tar styrets redegjørelse til etterretning. Finanstilsynet ber styret oversende retningslinje(e) for beregning og aktuarfunksjonens validering av forsikringstekniske avsetninger når den foreligger, og senest innen 31. desember 2021.

Overvåking av pristariffer

Finanstilsynet viste til at foretaket tidligere hadde besluttet å ikke ha en særskilt UW-komiteé og la til grunn at styret, bl.a. i lys av den forestående utvidelsen av virksomheten, på ny vurderer å etablere en UW-komiteé med en formell rolle og et klart mandat bl.a. for å bidra til løpende implementering, etterlevelse og kontroll av foretakets underwriting-guidelines og vurdering av behovet for pris-/tariffiltak samt en forutgående lønnsomhets- og risikovurdering av nye produkter, partnerskap og reassuranseavtaler.

Det fremgår av styrets svar at foretaket, med bakgrunn i utvidelsen av virksomheten, har etablert en UW-komiteé i tråd med Finanstilsynets anbefaling. Av tilsendt mandat og rutine for komiteen fremgår bl.a. at komiteen møtes fast månedlig og at beslutningsmyndighet basert på råd fra UW-komiteen er tildelt lederen for Pris og Produkt. Dersom et medlem motsetter seg beslutningen, skal saken løftes til administrerende direktør og rapporteres til styret gjennom administrerende direktørs orientering om virksomheten.

Finanstilsynet tar styrets redegjørelse til etterretning.

Foretakets kjernesystem

Finanstilsynet kommenterte i den foreløpige tilsynsrapporten at styret i flere år hadde diskutert et mulig bytte av foretakets kjernesystem. Kjernesystemet var vurdert å være en utfordring på sikt både risikomessig og kostnadmessig.

Finanstilsynet viste til en risiko- og sårbarhetsanalyse fra september 2019 som blant annet konkluderte med at kjernesystemet "anses tilstrekkelig for Storebrands forretningsmodell og ambisjoner". Finanstilsynet ba styret om en redegjørelse for om denne vurderingen fortsatt er gjeldende etter de siste endringene i foretakets forretningsmodell, herunder med tilbud av nye produkter i SMB markedet og overtagelsen av Insr-porteføljen.

Styret viser til at bytte av kjernesystem er en stor og krevende operasjon med høyt investeringsnivå og høy gjennomføringsrisiko. Styret har vurdert at vekststrategien lar seg realisere med dagens kjernesystem, og at implementering av et nytt kjernesystem ikke vil la seg kombinere med styrets valgte vekststrategi. Samtidig følger foretaket opp leverandøren av kjernesystemet tett samt orienterer seg om markedsutviklingen på kjernesystem i det norske markedet. Finanstilsynet tar styrets redegjørelse til etterretning.

Nærmere om risiko knyttet til miljø og klimaendringer

Finanstilsynet ba om styrets vurdering av foretakets eksponering mot klimarisiko, herunder særlig hvordan klimarisiko vurderes å påvirke forsikringsrisikoen framover. Videre ba Finanstilsynet om en redegjørelse for hvordan klimarisiko integreres i strategisk planlegging, produktutvikling, prising og risikostyring.

SBF opplyser at foretakets eksponering mot klimarisiko fremover vurderes å gi risiko for økt antall skadeutbetalinger, tap som følge av feilprising av klimarisiko, redusert forsikringsetterspørsel som følge av overgangsrisiko, lav avkastning fra investeringer, manglende etterlevelse av nye krav knyttet til klimatilpasning eller rapportering, å ikke nå egne mål for klimatilpasning og at ambisjonene er for lave i forhold til nullutslippsforpliktelsen.

Som redegjørelse for hvordan klimarisiko integreres i strategisk planlegging, produktutvikling, prising og risikostyring, viser foretaket til dets vurdering av klimarisiko i ORSA 2020.

Finanstilsynet tar styrets redegjørelse til etterretning.

Finanstilsynet ber om å motta kopi av protokollen fra styremøtet hvor Finanstilsynets merknader blir behandlet. Kopi av dette brevet bes sendt til valgt revisor.

For Finanstilsynet

Hege Bunkholt Elstrand
seksjonssjef

Linn T. Jørgensen
tilsynsrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevne signaturer.